

ملا نصر الدين

№27. ЦѢНА 12 К. МОЛЛА НАСРЕДИНЪ ۲۷ قىتى ۱۲ فېك

Литограф. С. Быхова

آی هارای! بو آلهک حیواننی قویمیک، یوخسا نورس باغیزی بوج ایدهجک!

آدریس: تفلیس، داویدوف کوچی نمره ۲۴.
Тифлис, Давидовская №24.
 Редакция журнала „МОЛЛА-НАСРЕДДИН“.
 تلفرام ایچون آدریس: تفلیس، ملا نصرالدین.
Тифлис, „Молла-Насреддин“
 اعلان قیمتی: بیطبات ایله قیاق صحیفهده سطری
 ۱۰ قیک، دال صحیفهده ۷ قیک آدریس ده گیشک
 حتی ۳ دانه یدی قیک لک مارقه در.

فانقازده و روسیهده: ۱۲ آیلنی - ۵ منات
 ۶ آیلنی - ۳ منات
 ۳ آیلنی - ۱ منات ۶۰ قیک
 اجیبی عملکندرده: ۱۲ آیلنی - ۶ منات
 ۶ آیلنی - ۴ منات
 ۱۰ قیک.
 تک نسخی اداره مزده ۱۰ قیک.
 اوزگه شهرلرده ۱۲ قیک.

البیات

کیم حضورگه دینسه بی ایمان
 کیم سکا ضد گیتسه لاپ مالاقان
 مجلسک تکجه وعظ پردازی!
 وعظک آنجاق حکایت موسا
 نقل ادریس، نوحیلله عیسا
 شک، سهو، نفسی، اسطبرا
 مدح، تریف، خت، حورا
 کهنلر همخیال، هدرازی!
 لمن، تکفیر ایچون زبانک تیز
 آغزک کلخنی شرارت ریز
 عارفه صحبتک کدورت ییز
 جسه فتوالرک قن آمیز
 تازملکلردن اولمیان راضی!
 یوخیدئ مٹک سنک محال ایچره
 ای یگانه نمونه ماشی!
 « کیفیز »

﴿ نمونه ماشی ﴾
 رحمه الله... ایها القاضی!
 ای یگانه نمونه ماشی!
 مجلسک تکجه وعظ پردازی
 کهنلر هم خیال همرازی
 تازملکلردن اولمیان راضی!
 سن سن الحق قیبتة العدا
 منبع جهل، فاسق الفسقا
 موش انسان فرقه بدلا
 گریته دزد خانه فقرا
 رحمه الله... ایها القاضی!
 عرض ایدییر خلفه شکاک انسانلق
 پالنارگمدان یاغیر ملدانلق
 بللی در صورتگده شیطانلق
 اٹ اولدن ایشگدی کنکاللق
 ای یگانه نمونه ماشی!
 صدر مجلسه سن دوئالدا مکان
 قالیبور بیر نفرده روح روان

﴿ یکنی بیر قطعه یا خود سوپالار چولی ﴾

آوروپانک گوزی آجیق - جغرافیون و ریاضیونلاری (زهه) اولدوزینی ملاحظه ایدوب ییلمشله که هنوز کشف اولونماش گنه بر یوزینده بیر قطعه قالوبدر. بوگا گوره قطبک هر طرفه گوزی آجیق آداملار گوندروب قطبی دولاندیریلار. بو گونلرده قطب جنوبی دن جوخ غریبه خزارر گلدر. سیاحلار آسیانک غرب جنوبی سنده بیر اهمیتلی قطعه نایوب «سوپالار چولی» آدلاندیرمشلر. مذکور قطعه نک احوال جغرافیسی بو یوک اهمیتی حائزدر: شمالا، روسیه بحر خزره، شرقا، افغانستان، بلوچستان، جنوبا، عمان دگری، بصره کورفزی، غربا، عثمانلی ایله هم حدوددر. بو قطعه مختلف اولکهلردن عبارت اولوب، قالین میشلر، قورخولی جنکله، او جوروملی دره تهلردر. ایچینده مختلف الجنس حیوانلار واردر. جناب آله یو یرلری خلق ایدن گوندن انسان ایاغی دکبوب میته لرنک حیوانلاری هیچ بیر اش گورمبوب، آنجاق اوت، علف و آغاجلرنک مودلری ایله گذران ایدرلر. بو قطعه نک سوپالاری و غیر حیوانلاری موقع و هواسنه گوره دوغروداندا مختلف الجنسدر. اسفر آباد، همچین بنن، نرمنه سیزدن اوزانوب سیستانه قدر زنگ لری توز و صورتلری قبیلی سوپالار واردر. آنجاق تربت و طوس چوللرینده آغ باشلی و ساری دیرناقلی، قولاقلاری غایت توکلی اولاخلار حددن زیادهدر. خراساندان باشلباراق مسقط حدودینه قدر کرمان حوالی سنده ایله اولاخلار واردر که اوستلرینده قالین و اوزون چوللاری وار. کرمان مستقندن باشلامش بلوچستان، گلهر، کرماتاهدان بالعبور، سردشت، سنن، دجهددن وان گولی سل جلالرینه قدر چول جابوقلاری داغبلش، پالانی قارنی آنته دوشمش، اورکنی قیرلمش، قارین آلتسی یردن سورومش سوپالار حددن زیادهدر. بو طرفه اورمی آدی غایت حسیب و قالین بیسی میته تاپیلمشدر که ایچینده اولان جانورلرنک جنسی ییلمک ایدم ممکن دگل. بو میته نک وان گولی ساحلندن باشلامش ماکو خرابلرینه، اوراندان آرات داغلارینک اتکلرینه قدر داغداش بوتون بوتونه باشلاری مدقور، قارینلاری یوغون، اوموزلری ایبری جالورلر دو لیدر. ماکو جنسلرینک باشلوب ارس جایی باش آشاغی زنگلن، موغان، بله سووار نامنده بیر جوق سوپا چوللرینی دو لاشوب، کور جایی ایله، ارس جایی بحر خزره توکولنه قدر ایله اوزون قولاقلار وار که قولاقلارینک کولگه سنده اون بش خرد حیوانلار دالدا لانا. سیاحک ویردیگی معلومه گوره بو طرفلرده یسی سر حدک ایچرینده ایله بیر میته کشف ایتمشله که سوپا چوللرینک اک اهمیتلیدر. بو قطعه بنده جوخ فستردن سورا آذربایجان آدلاندیرمشلر. چونکه یورانک سوپالاری اوزگه جو لرنک سوپالاری کیمی باشلی باشه بوراچله بوب، قونلوقده اولان شمال آوچیلری اولاری بیر بیر توتوب گنوروب مخصوصی طولیه لره دولدورمشلر. او که سوپالارا لایق تربیه در بولارا ایدیرمشلر. لکن بوراده تربیه لی سوپالار گیتدیگجه چوخالیدندن میته لرنک عقیباتی دها کفایت ویرمبوب شمال طرفلردن بولسلارا مخصوص آدوقده گلیرمش.

تازه تاپیلان قطعه نک اسفر آباد آدی میته سندن بو گونلرده

بیر حیوان پیدا اولمش که بوتون قطعه نک حیوانلاری اونک ظهوریندن تشویه دوشوب قولاقلارینی سالامشدر. بو حیوانک آدینه «سوپا قران» دیلدیگندن بوتون سوپالار قورخویه دوشمشلر. سیاحک دیدیگنه گوره بو حیوان نیجه ایل بوندان قنای بیرده ظهور ایندیگندن سوپالار شیللاقلیوب قاومشدر. ایندی گنه ظهور ایتمشدر. اما، بو جانور تورکانه منسوب اولدینی ایچون، تورکمان و مازانداران سوپالاری بولنک سینی ایشیدن کیمی قولاقلارینی شیللیوب یاتده قویوقلارینی بولبورلار. غرض بر یوزینده غریبه چوللر، عجایب بیابانلار و آنتیه سوپالار وارایمش.

« هر دم خیال »

﴿ نظم ﴾

دیندار اولانک حالی پیشان گسرنک اولسون
افسرده دل، بی سر و سامن گرنک اولسون.

هر قومه لیکدکوب ولا گنر مت اسلام
هر عادت مذموم ایله گندن قیلا بد نام
سیخا یوره گنک، ایله غم، اولماگان خام
بو طایفه رضوانه شتابان گرنک اولسون.

مؤمن گرنک آسون اوزینه ایلهه بیر آرواد
داماد آریوب گندیته اولسون همی داماد
گیتسین مشهده، کلهیه قیلین آغابن یاد
جنتدهده همخوابه غلمان گرنک اولسون.

قویسون باشنه ملا گرنک اوچ پوت عملمه
یای قیش اولا اگنده اونک بیر جوره جامه
لباده و قورشاق ایسه گلدیگنده خرامه
شلورسبز ایغندهده تومان گرنک اولسون.

متکلدی بو کیم اولمیا سیده سفاهت
تکراریه بو مسئله نک نیجه نه حاجت
اولسا کورینده بیرنک شال سیادت
لابددی مغرور و قودورقان گرنک اولسون.

گیت سبر ایله گور کو کوری، اهل یکانی
تلویث ایدوب اولانلر بوتون اقطار جهانی
هر شهرده بو طایفانک پیر و جوانی
سائل یکنک پارچه نان گرنک اولسون.

وخت بورویوب عالم اسلامی سراسر
گوندن گونه روسلاشماغا میلی اولور اکثر
تیریزده سرابیده گورونور جنبش دیگسر
هر آمو و ماور، «خاخول» دان گرنک اولسون.

چون یرده، اوجاقدا گورونور کشف و کرامت
ایسون اولاری شیمه گرنک ایلهه زیارت
موقوف اولایهبات! چیتندر بیله عادت
ملت بیله غنسلره قران گرنک اولسون.

— تاجر باشی به دبیك كه غوی - سلسا یولنده ماكو آتلیلاری ییزی سویوب دوه لر ییزی آبار دیلار.
نوکر - تاجر باشی بعضی شرعی مسئله ايله مشغولدر، وقتی بوخر، کیدک سورا گرسکز

اما، بيرجه درد بوراسنهدر كه بيليريم من بو زهرمار «كيجيكلكن» و «دونتكي اوشاق» لقدان نه وقت قورتولا بيله جكم؟ چونكه سن اگر ٢٥ - ٣٠ ياشكدادا اولسان، گنه اوزيگدن بيش ياش بويوك آدامك يانتد لال اولسان، علي الخوضن كه بك، خان و دولتلي اولمش اولاي. چونكه هر حالدا سن كيجيكن، بويوگه حرمت لازمدر.

اگر ممكن اوليدي من سيزدن ايكي كلمه سوز سوروشارديم: اول اونئي سوروشارديم كه گورهمن هبج قارائلق لوده ايشيق اولاي بيليرمي يا يوخ؟

بيز ايندي يه كيمي گورمشديك كه ايشيق بئر ايله قوه در كه هبته دورت اطرافني آيدين ايلبور، هر شئي آشكار گورونور: اما، بيزيم شهرده بئر «ايشيق» چيخوب، اوز اطرافني بيله قارائلقدر كه گوز گوزي گورمير، بودا بئر بيله غريبه ايشيقدر.

اؤل يوروبالير ايله بيلديرلر كه بو تازه چيخان ايشيق يقين «رئيتيقين» تاپديني ايشيق كيمي و يا «رادبي» دن عمل گلن ايشيقه بئزيبور، سورا گورديلر خير، بودا بئر جور ايشيقدر كه اوزي گوزه گورونمير و اطرافنده اولان شيلري ده آدامسا لاپ آجيق گوسترير، و دورت بئر ياتنه ايله شفق ساليبر كه نه اينكه اوزرده اولان شيلري، حتى انسانك بدنك ايجنده اولان سيريده گوسترير، بو گونلرده يوروبادن بورايه بئر بئجه عالمير گلمتديلر كه گورسونلر كه بو تازه تاييلمش ايشيق نه جور شيلير. اما هذسه، اولار بوراده جوخ قالمبوب قايوب وطنرينه گيتديلر. بيله ديورلر كه همان يوروبالير نه قدر چالبديلر بو ايشيق نه جور معجز اولديني هبج باشا دوشه بيلمديلر.

كافرلر ايله بيلديرلر كه بيز ايله هبته اولارك ايجاد ايلديگني باشه دوشميه چييك. ايندي گلسونلر گوره اولاردا بيزيم آرمزدا تازه تازه چيخان شيلردن باشلاري چيخارمي؟ والله كه هبج يوز ايلده چابالاسالار بئر شي قانمازلار. اولار هبله گيسونلر قاتقال اوتلاماغا!

او كه قالدني بيزه، بيزده والله اؤلدن جوخ سووونديك و ديديك: الهی! سگا شكر، بيزده آخرده تزه بئر بيله ياخشي شي ايجاد اينديك. چونكه زنداندا اولانا آزادلق، قارائلقدا اولانسه البته ايشيق لازمدر. سوونديك كه بلي، ظلمتده قالمش باجيارمزك اوسته بئر گون دوغدي.. انشالله بولاري ظلمت دن و زندانمان خلاص ايدوب ايشقلنه چيخاردار.

بلي، بيز بيله بيلديك. اما قضانك ايشي اوزگه ايش.

گنه بئر ايشرده وار، اوننده سيزه ايندي ديدرديم، آنجاق آتام مگا اورگدوب كه: «اوشاق جوخ دانشماز!» اونا گوره ايندي گرگ كبرييم، لال اولام، مال اولام، او وقت كه لاپ بويوك اولام، اوندان گنه سيزدن بئر شي سوروشاچام.

سوروشاچام كه: ملا بابا! مني باشه سال گوروم «نجات» سوزي نه ديهكدر؟ بيليريم والله، دوغوديمي؟ اما بوردا بئر پارا آداملار ديورلر كه «نجات» يعني گونك گون اورتا چاغني (نه طهر آدام اولور قوي اولسون) آلالدوب اوز اويوگه سالوب ياخشيجه دوگوب باشن قولاغني ازوب يولا سالماق. باخ، اصل نجات بوندان عبارتر.

كند، كه گه گيتسن بيلين صورت حالي قورتارماز ايجندن اولارك جنك و جدالي هانسي بيريك بئر كره آرتق دوشه يالي دعوا سالوب اوز قاتنه غلطان گرگ اولون.

چوخلار اوزينه صنعت ايدوب «قاندرايات» ي تقديس ايديبور اشبو ملوق حركاتي اولماز اولارك هر ايكي دنياده نجاتي هب بار كشي غول بيابان گرگ اولون.

سردار ماکو، اوغلتنه لازمدي طوي ايتسون يوز مين تومني بئر طونك خرجه گيتسون بو عشرتلك شهرتي دنيسالره يتسون داغ، داش باشا باش جمله چراغان گرگ اولون.

«قونباق» ايجيله سو يرته بزم صفاده سرمست اولاي، شينلك ايله آتلي، پيساده مظلوملرگ گوزلرينك اشگي آراده آخسون يره بئر طالغالي عمان گرگ اولون.

خان، بك قارامخلوق ايله همراز اولاي، حاشا! چيخ بولوارا گزمك لرينه ايله تماشا هم صحبت اولارا (قريقور)، يادا كه (ساعا) يا (مردروس)، يا (بيدروسبان) گرگ اولون.

قافتازلي مملسانلاريمز دفته جالب فورس، اينتگه، شيق گزيمگه اولمش هامو طالب ويلهلي سبل، «پيشينه» بئر شئي عجايب يوروبالي گورسه اونئي چيران گرگ اولون.

هر كس كه گيدير روس ديئلي قيلماقا تحصيل آز ماژ قونوشور توركي لسايين بئر ايكي ايل بس كيم قاريشير بئر بيرنه سوگرا بقون ديل كيم ظن اينديكدر بو ملمان گرگ اولون.

لازمدي كه بيلديرسين اوزين عالمه شيمه اولسون متحمل هامو درد و غمه شيمه هر ايل باشا باش بانسون اوت مانه شيمه اولدوقجه حياتي، گوزي گريان گرگ اولون.

(جووه لاغني بك)

اوشاق

بسيورم سيزه بئر ايكي كلمه سوز ديم، اما اوزنيز بيليرسگر بيزده بئر عادت وار كه بويوكار يانتد كيجيكلر دانشماز. منده ايندي ايتبورديم سيزه بئر ايكيجه سوز يازام، اما، والله جوخ قورخورام. چونكه سيز بئر قوجه و ملا كيشي، من بئر «دونتكي اوشاق». بئجه اولاي بيلر كه اوتورام سيزن آدام كيمي دانشم.

ايندي منده اوز ياننده بيله قطع ايله بمش كه گرگ بويويوب، بويويوب لاپ ييكه اوغلان اولانه كيمي گوزلبوم، هبج دانشمبوم.

دیوردی که: گیده جگم حاجی کندہ پراقورولک یانته، و سنک ایشکی اوخویارام ازنقوم اولارام. آنجاق سن منه نیز نیز پول ویر. آی ملا عمی! سنه تمیز سوز ویریم که او جناب نه آغنی اوخویور، نه فارستی. بیر بیله آدمی سیزه نایتماق لازمدر. اما، نه ایلمک که او بد بخت قیزلارا یازینیم گلیر.

از طرف، جوخ دانیشان

گوگچایدان

مشهدی حاجی غنی عمو محمد علی شاکھ ایرانہ کبچہسی مناسبتی ایله شادیانہلق ایچون حمامنی اوج گون جماعته مفته احسان ایله دی، هر طرفن گلن اولسا، قبول اولونور.

باطومدان

بیر مجلده غاسپادین ایوب آغانک نطقی :

آی جماعت! ایسگرمی سندر من بو دکانلاری «پیونوی» ویر میشم، بولاردان آلدیفیم پارالارنگه جوختی محمد اوستانک خبراته خرچلیورم. ایندی بولی وجدانم قبول ایتمبر. بوندان سورا، بو دکانلاری گنه محمد اوستانک خبراتی ایچون مسلمان قارداشلارا قرا نئخانه ایده جگم. اوست مرتبه نیده مطبعه ایده جگم، چونکه روملار ایسکی میندن عبارت اولا اولار، بیر غازیت مطبعه لری وار، همدہ یاخشی ایشلیور. منده اورانی مطبعه یابوب غزته چیخارداجام. نه اولار که بوردا آتئی یدی مین مسلمانک بیر غزتمسی اولسا سون؟ اطرافده بیر مبلونه یاخن آجارلار وار. غزته نک آدینده «آجارسکی لیستوق» قویاجام، هر طرفرده خصوصی مخبرلرمز اولاجاق. جمله سندن شماخیده کوسا حاجی ابراهیم، شکیده بیر اوزون یاقاق، آغداغدا حاجی عثمان افندی، گوگچایدہ حاجی عبدالله، اطومدا عالی افندی. غزته نک مدیری: نوری بک، ناشری: قزدرما دو ققوری ایوب آغا یاسامیدزی جنابلیریر.

پوچته قوطوسی

باطومده «بیرگوزلی مکتبلی» به: اودا باشی اوغلینک سندن رسمنی ایستبوریک، و اونک خاصیتندہ ایسکی آدامک اسمنی ایستبو ریک، سگا بویوک بیر مزده وار.

اعضا: امضایز

مدیر و بانئ محرر: جلیل محمد قلی زاده.

اعلان

کتابخانه مزده هر جور مکتبه و قرآنه دایر کتابلار اسنا بولدان، باکودان و غیر شهرلردن آلتوب ساتیلماقدادر. فارسی و تورکی روملار، قرآن شریفک ترجمهسی ایسکی جلدده مولازدہنک تفسیری ۴ منات یاریم. زاقازلار نالوز ایله ده قبول اولونور. آدریس: قلبیس، وارانسوف کوچسی، کتابشروش محمد زاده.

چونکه ییلبرسگرمی؟ آدم دوگوب حرص سویتماق، آدمی قانہ بولاشدیروب انتقام آلتاق ییزیم آرامزده آتا بابادان قالسا و منفس بیر عادتدر، بوگا گورده آدم باش قولاغی ازمهک تمجب ایلمک هیچ لازم گلمبر، چونکه بودا بو جور نجاتدر. بلی، ملا بابا، بیله شیری سیزدن خبر آلتاق ایستبورم، نه فایده که هله بیر آز اوشاغام. الله قویسا لاپ قوجالاندا بو شی لرک هاموسیفنی سیزنن دانشارام. اما، ایندی گرک کبریم، چونکه بویوکلره حرمت لازمدر.

لال اوشاق

ده گه نک

خولبقان اولما قوزوم! فکرگی بیر اصلاح ایت ایستمهه بیر سو قدر قلبدن ایران شاکھ پایمال اولسادا قانون اساسی یسکی دن گنه مشکل یتر انجامه سنک دل خاهاک.

(جووه لاغی بک)

قزلاریمز

آی ملا عمی! آتئی ایلمر یازیرسان که: اوغلانلارگری و قیزلارگری اوخودک! اما، هیچ گجه شهرندن خبرک یوخدر که قیزلارک آنالاری نه ایشلر گتوریرلر او بد بخت قیزلارک باشنه. مثلا: پری خانلک بیر قیزی اولور، او گونک صباحی باشلیور که: بوی، بو قیز فلانکه اوخشیور، گرک بولی فلان آداما ویرمه، گورورسن بیچاره قیزک گوزی آچیلماش اوگار آختارمیلار. ایله که قیز بویوبوی یدی سکز یاشنه چاتیر، یاواش یاواش آتاسینک کورکینه بیت دوشور، طوی اولور قیزنک گونه آغلیبور، یاس اولور قیزنک گونه آغلیبور. وای وایلیدی که بیر آدامک اوستی باشی بیر آز تمیز اولار، و یا اینکه کوچلرده آلبش ویریش ایله، قیزک آناسی داما او اوغلانه نه گوز ویره جک نه ایشیق. ایله بیر، النن ایسارلیباچک که: اونی اوزیمه اوغول ایله جگم. سحر چایی، گون اورتا جوره گینی گوندریر، آختامده که پاخالوا حاضردر. بیله خیردن کیم قاجار آی ملا عمو! اوغلاندا جوان اوشاق، علم یوخ، تربیه یوخ، هیچ ییلبر که ایولمنک نه دیکسدر. گورورسن که توروا دوشدی. آتا آناسندن خلوت ملایه بیر کله قد ویروب کینلرینی کسیدریدلر اولدیلار بدبخت. بیله اتفاقلار گنجده جوخ دوشور، علی الخوص عطارلار کوچسندہ.

هر گاه بو مکتوبی چاپ ایلمهسن، سنی گوروم کیمک کندینده دوچار اولاسان... قوی گوروم، هه! ناپدیم، بیله اوروس قیزلارنیک یاننده آغ تومان، آغ کونیک اوجا سس ایله دعا و قرآن اوخویان آتوقات کیریلایی صادق کندینده راست گلن. آتوقات دیننه سن تمجب ایلمهسن، او بیر ایله آدامس که آقروزیوی سوددا بویوک ایشلر اودور. مثلا: بو یاخونلاردا بئر کندیلدن اونوز منات آلوب که سنک ایشکی اوداجاقام. اوزیمه

بر خردده آداملاری بر تیگ ایله ازهرم، اما فورخورام قوشولار تپگمک سنه قورفالار.